

Қазақстан: IV бапқа сәйкес 2019 жылғы консультациялар қорытындылары бойынша миссияның қорытынды мәлімдемесі

2019 жылғы 12 қараша

Экономиканың жоғары қарқынмен өсуі сақталуда, ол тиісті салық-бюджет, мұнай-газ секторындағы инвестицияларға, сондай-ақ бөлшек кредиттеуге байланысты. Инфляцияның өсу тәуекелі күшейді, қыркүйекте Ұлттық Банк (ҚҰБ) негізді түрде саясатты күшейтті. Бюджеттен қосымша қаражаттың бөлінуі Ұлттық қор қаражатын пайдалануды және мұнайға жатпайтын сектор тапшылығының мөлшерін қатаңдатуды көздейді. Орта мерзімді перспективада кірістерді әкімшілендіруді жетілдіруге көңіл бөле отырып, бюджетті шоғырландыру жоспарланып отыр; соған қарамастан бюджет қағидаларын және ашықтықты арттыруды қоса алғанда, салық-бюджет саясатының негіздерін нығайту үшін орынды негіздер бар. Бұдан басқа ақша-кредит және бағам саясатының тиімділігін арттыру, оның ішінде ҚҰБ тәуелсіздігін нығайту, ақша-кредит саясатының трансмиссиясының және коммуникацияның ықпал ету тетігін жетілдіру үшін мүмкіндіктер бар. Қазіргі кезде жүргізіліп отырған активтер сапасын бағалау банк секторында бұрыннан жинақталған проблемаларды шешуге мүмкіндік береді. Жаңа тәуелсіз қаржылық реттеу агенттігін құру тәуекелдерді шектеу мақсатында мұқият нысықталуға тиіс. Іскерлік ахуалды, басқару жүйесін және мемлекеттік әкімшілендіруді жетілдіруге бағытталған реформаларды одан әрі іске асыру жоғары, орнықты және инклюзивті өсуді қамтамасыз етуде негізгі рөл атқарады.

Ағымдағы ахуал, перспективалар және тәуекелдер

1. Экономиканың жоғары қарқынмен өсуі сақталуда. 2019 жылдың үш тоқсанында ІЖӨ негізінен мұнайға жатпайтын сектордың, ең алдымен құрылыс пен көрсетілетін қызметтер саласының есебінен 4,3 пайызға өсті. Алдын ала бағалаулар үшінші тоқсанда жылдам өскенін көрсетіп отыр. Тұтынудың өсуі және инвестициялық қызметтің одан әрі дамуы негізгі факторлар болып табылады. Бұл бюджеттің қолдау көрсетуімен, бөлшек кредиттеудің жоғары қарқынмен өсуімен, сондай-ақ мұнай-газға жатпайтын сектордағы инвестициялық жобалармен байланысты. Инфляцияның жалпы деңгейі қазанда 5,5 пайызға дейін (жылдық есептеу бойынша) көтерілді, ол бұрынғысынша 4-6 пайыздық нысаналы дәліз шегінде. Мұнай бағасының төмендеуі және импорттың өсуі ағымдағы жылы ағымдағы операциялар шотының сыртқы сальдосын әлсіретті. Портфельдік инвестициялардың әкелілуі және борыш бойынша төлемдер халықаралық резервтердің қысқаруына әкелді. Ағымдағы жылдың басында ҚҰБ валюта нарығында шектеулі өктемдік жүргізді. Сондай-ақ ҚҰБ Ұлттық қордың активтерін сенімді басқарушы ретінде Ұлттық қордан республикалық бюджетке қаражат аудару үшін айырбастау операцияларын мерзімді түрде жүргізді.

2. Алдағы кезеңде мұнайға жатпайтын сектордың жоғары қарқынмен өсуі күтіледі; бұл ретте оның төмендеу тәуекелдері де бар. Бюджеттің қолдау көрсетуі мұнайға жатпайтын сектордағы өсудің 4 пайызға дейін (әлеуеттің бағалауы) төмендейтініне қарамастан, тұтыну мен инвестицияларды жандандырды. Инфляция деңгейі келесі жылы бұрынғысынша, оның ішінде 2018 жылғы коммуналдық қызметтер бағасының төмендеуіне ықпал етудің тоқтауы есебінен жоғары болады. Ішкі сұраныс жоғары болып, мұнай бағасы қалыпты болған жағдайда, ағымдағы операциялар шотының сыртқы сальдосы әлсірейді деп күтіледі. Тәуекелдер балансы

теріс, бұл шикізат тауарлары бағасына және сауда мен геосаяси салалардағы күйзеліспен байланысты.

Ақша-кредит және бағам саясаты

3. Сұраныс тарапынан қысымды ескере отырып, ҚҰБ-ның қыркүйекте ақша-кредит саясатын қатаңдатуы дәлелді болды. Инфляциялық қысымның өсуі базалық мөлшерлемені 9,25 пайызға дейін 25 пайыздық тармаққа арттыру үшін негіз болды. Еңбекақы мен әлеуметтік төлемдерге шығыстардың күрт өсуімен, сондай-ақ тұтынушылық кредиттеумен байланысты болған жоғары сұраныстың сақталуына байланысты тәуекелдер орын алып тұр. Қосымша шаралар қабылдауды қажет етуі мүмкін. ҚҰБ ноттарының жинақталған көлемінің қысқаруына қарамастан, банк секторында артық өтімділіктің жоғары деңгейі сақталуда. Бұл нақты сектордағы құрылымдық қиындықтармен, атап айтқанда, қаржылық тұрғыдан сәтті компаниялар тарапынан кредитке сұраныстың жеткіліксіздігімен түсіндіріледі.

4. Ақша-кредит және бағам саясаты негіздеріне деген сенімді нығайту бойынша жұмысты жалғастыру қажет. Қазақстан инфляцияны таргеттеу және икемді айырбастау бағамын енгізуде оң тәжірибе жинақтаған. Ақша-кредит саясатын бұдан әрі іске асыру ҚҰБ, сондай-ақ Үкімет тарапынан әрекет етуді қажет ететін жүйелі шектеулермен қақтығысуда. Бұл ретте, мынадай мәселелер маңызды болып отыр:

- ҚҰБ-ның тәуелсіздігін арттыру, оның ішінде заңнамаға өзгерістер енгізу мен баға тұрақтылығын қамтамасыз етуге қатаң бет алуды дәлелдеу үшін бейінді емес қызмет түрлері мен активтерден бас тарту арқылы.
- Инфляцияны таргеттеуді іске асыруды қолдау және қаржы нарығының сыйымдылығын арттыру үшін экономикалық саясат шараларының теңгерімділігін қамтамасыз ету бойынша ҚҰБ мен Үкімет арасындағы үйлесімділікті одан әрі нығайту.
- Банк секторындағы шешімін таппаған мәселелерді реттеу, капитал нарығын одан әрі дамыту, долларлануды қысқарту, сондай-ақ жеңілдікпен кредиттеуді сатылап тоқтату арқылы ақша-кредит саясатының трансмиссиялық тетігін жетілдіру.
- Валюталық операцияларға және қорлардың өзгеруіне ықпал ететін факторларды түсіндіру бойынша осыған дейін жасалған коммуникациялардан кейін ҚРҰҚ атынан валюталық операциялар бойынша мәліметтерді жариялау жөніндегі ҚҰБ ниетін жүзеге асыру арқылы айқындықты жоғарылату.

Қаржы секторының тұрақтылығы

5. Үкімет пен ҚҰБ-ның банктерге қаржылық қолдау көрсетуі банк секторындағы жағдайды тұрақтандыруға көмектесті, бірақ жоғары бағамен. Соңғы екі жыл ішінде бірнеше банк мемлекеттен қомақты қаражат алды - не проблемалық активтерді Проблемалық кредиттер қорының сатып алуы арқылы немесе ҚҰБ-ның еншілес ұйымынан жеңілдетілген кредиттер беру арқылы. Нәтижесінде банк капиталы мен өтімділік көрсеткіштері жақсарды. Кәсіпорындарды кредиттеу баяу қарқынмен жүруде, ал тұтынушылық кредиттеу қарқынды өсуде, бұл мұқият бақылауды қажет етеді. Миссия кепілсіз тұтынушылық кредиттер бойынша тәуекелдердің салмағын ұлғайту және үй шаруашылығының борыштық жүктемесін есептеу әдістемесін жетілдіру арқылы реттеуді күшейту жоспарларын қолдайды. Соңғы жылдары Үкімет пен ҚҰБ секторларды, сатып алынатын тауарлардың түрлерін (мысалы, көлік құралдары), өнімдерді (мысалы, ипотека) және қарыз алушыларды кредиттеуге атаулы қолдау көрсетуге бағытталған

көптеген бастамаларды ұсынды (мысалы, ШОК). Өткен жылы Консультациялық процесте атап өтілгендей, мемлекеттік қолдаудың кең ауқымы субсидияға тәуелді болу мәдениетінің тәуекелін тудырады. Жетекші өсу факторының рөлі жеке секторға берік енуі керек. Миссия тағы да ресми органдарды кредиттік қолдауды көздейтін жаңа бастамалардан бас тартуға шақырады.

6. Жүргізіліп жатқан активтердің сапасын бағалау (AQR) банктердің қаржылық әлауқатының және олардың балансының толық көрінісін қалыптастыру үшін, сондай-ақ қажетті әрекеттерді айқындау үшін пайдалы болады. Активтердің сапасын бағалау бойынша жұмыстарды ҚҰБ 2019 жылдың ортасында бастады; нәтижелер келесі жылдың басында күтіледі. Осы бағалаудың нәтижелері бойынша ресми органдар қолданыстағы немесе жаңа акционерлердің қаражаты есебінен банктерді қайта капиталдандыруды. Мемлекеттік қолдау берілген жағдайда акционерлердің қаржылық қатысуы және қайта құрылымдаудың кешенді жоспарларын қабылдау жағдайында тек ірі және өміршең банктерге жіберілуі керек. Миссияның пікірі бойынша мемлекеттік қолдау ҚҰБ қаражатынан бөлінбеуі тиіс.

7. Қаржылық қадағалау архитектурасындағы жоспарланған өзгерісті мұқият қарастырған жөн. ҚҰБ-ны «Нұр-Сұлтанға» көшіру және Алматыда Қаржы нарықтарын реттеу және дамыту агенттігін құру қадағалау әлеуетінің әлсіреу тәуекелін туғызады, оны жою қажет. Бұл тәуекелдерді жою керек. Жаңа архитектура ең алдымен макропруденциалдық саладағы тәуелсіздікке, өкілеттілікке және ведомствоаралық ынтымақтастыққа қатысты және Қаржылық тұрақтылық жөніндегі кеңестің қатысуымен төтенше жағдайларды жою кезінде тиімді қадағалаудың негізгі қағидаттары мен озық тәжірибесіне сәйкес келуі тиіс. Күшті басшыларды тағайындау, жеткілікті бюджеттік қаржы бөлу және егер қажет болса, активтердің сапасын бағалау аяқталғаннан кейін қайта құрылымдаудың сенімді жоспарларын қабылдау жаңа агенттікке оған бекітілген рөлде тез бекітуге мүмкіндік береді. Ақша-кредит және бағамдық саясат негіздеріндегі, қаржы секторындағы және қадағалаудағы елеулі өзгерістерді назарға ала отырып, миссия ресми органдарға ХВҚ және Дүниежүзілік банктің қаржы секторын бағалау жөніндегі бағдарламасы шеңберінде жаңартылған шолу жүргізу туралы сұратуды жіберуді ұсынады.

Салық-бюджет саясаты және негізі

8. 2019 жылы мұнайға жатпайтын жоғары табыстарға қарамастан, әлеуметтік қолдау шаралары мен өңірлік даму шығыстарының ұлғаюына байланысты салық-бюджет саясаты бағамының әлсіреуі күтілуде. 2020-2022 жылдарға арналған бюджетте мұнайға жатпайтын емес тапшылық деңгейі «ҚРҰҚ қаражатын қалыптастыру және пайдалану тұжырымдамасы туралы» Президенттің 2016 жылғы Жарлығында айқындалған шоғырландыру жолына қайта оралады деп жоспарлануда. ХВҚ миссиясы орнықты экономикалық көрсеткіштер кезеңінде шоғырландыруға және буферлік резервтерді құруға қайтаруды қолдайды. 2019 жылға арналған нақтыланған бюджетте көрсетілген бастамалар табысы төмен мемлекеттік қызметкерлер үшін жалақыны арттыруды, үй шаруашылықтарының осал санаттары үшін тұрғын үй салуды және қаржылық қолдаудың өзге де шараларын, табысы төмен қарыз алушылар үшін борыштық жүктемені жеңілдетуді, сондай-ақ өңірлік және ауылдық инфрақұрылымға инвестицияларды қамтиды. Кірістерді басқарудағы жетілдіру (мәселен, ҚҚС төлеушілер үшін электрондық шот-фактураларды енгізу, кеден органдары тарапынан мониторингті күшейту) оң нәтижелер береді. Ресми органдар кірістерді басқаруды одан әрі жетілдіру 2020-2022 жылдары мұнайға жатпайтын кірістерді ынталандыруды жалғастырады деп күтуде. Бұл «Нұрлы Жол» бағдарламасының екінші кезеңін қоса алғанда, жаңа шығыстарды қаржыландыруға көмектеседі және 2019 жылы ІЖӨ-нің 8½ пайызымен мұнайға жатпайтын тапшылықты 2022 жылы кемінде 6 пайызға дейін төмендетеді (ресми органдардың әдіснамасына сәйкес болжам бойынша). ХВҚ миссиясы салықтық әкімшілендіруді жетілдіру және буферлік резервтерді құру бойынша күш-жігерді қолдайды, бірақ тәуекелдерді осындай өршіл мақсаттарға толық қол жеткізбеу деп санайды. Ірі салық төлеушілермен жұмысты

күшейту және салық міндеттемелерін сақтауды қамтамасыз етуге тәуекелге бағдарланған тәсілді жетілдіруге бағытталған бұдан былайғы іс-қимылдар талап етіледі. ШОК салықтық тексерулерді жүргізуге үш жылдық мораторий енгізу неғұрлым тәуекелі жоғары салық төлеушілермен жұмыс істеуге қайта бағытталатын ресурстарды босатуы мүмкін, бірақ бұл шара салық нормаларының сақталуын қамтамасыз етуге теріс әсер етуі мүмкін. ХВҚ миссиясы салық саясатына өзгерістер енгізу үшін әлеуетті байқайды, соның ішінде ҚҚС-ті жетілдіруді және жеке тұлғалардың әр-түрлі түсім көздерінен түсетін (еңбекақы, пайыздар, дивидендтер, капитал өсімінен алынған табыс) кірістеріне салынатын салыққа жүйелі тәсілдерді енгізу. Шығыстарға қатысты ХВҚ миссиясы бағдарламалардың тиімділігін арттыру және ресурстарды босату үшін тиімсіз бағдарламаларды тоқтату мақсатында оларды қайта қарау бойынша күш-жігерді қолдайды.

9. Ресми органдар салық-бюджет саясатының негізін, оның ішінде бюджеттік қағидалар жүйесін жетілдіруге ниетті. Осы негіздің буферлік резервтердің жоғары деңгейін қолдау және экономикалық саясат саласында шешімдер қабылдау кезінде Қазақстанға көмектескеніне қарамастан, оның өзінің қиындықтары мен кемшіліктері бар. Мысалы, ҚРҰҚ-дан трансферттерді қоса алғанда, анықтамалар мен қағидалар бірнеше рет ауысты, бұл ретте институционалдық қамту мен ашықтықты ұлғайту керек.

10. Жаңа жүйе қарапайымдылықтың, қамту ауқымдылығының, икемділіктің және орындауды қамтамасыз етуінің басты қағидаттарына сәйкес құрылуға тиіс. Қарапайымдылық қағидаты көптеген нақты және өзара келісілген қағидаларды білдіреді. Ауқымды қамту фискалдық және квазифискалдық қызметтің және институттардың барлық түрін қамтуды, сондай-ақ жіктеу мен есептілікті жетілдіру бойынша одан әрі күш-жігер салуды білдіреді. Икемділік негіздің күйзелістерге және жағдайлардың өзгеруіне төзімді болуы үшін қағидаларды қолдануды тоқтата тұруға (түсіндіре отырып) және кезеңдік қайта бағалауға жол беретін нақты ережелерді қамтуды білдіреді. Орындауды қамтамасыз ету қағидаты бюджеттің ашықтығының жоғары деңгейін қолдауды және қағидалар орындалмаған жағдайда түзету тетіктерінің, сондай-ақ жетілдірілген коммуникациялардың болуын талап етеді. Ресми органдар мынадай жақсы ойластырылған және сараланған шешімдерді қабылдауға тиіс: қағидалар жүйесін өзгерту және бюджет негізін жетілдіру – бұл Қазақстанның алдыңғы қатарлы практикаға сәйкес келуіне қол жеткізуі үшін нақты дайындық жұмысын талап ететін күрделі және көпқырлы процесс.

11. Салық-бюджет саясатының негізін жетілдіруде бюджеттің ашықтығын арттыру жөніндегі шаралардың ауқымды аясы қамтылуға тиіс. Мысалы, ҚРҰҚ жүйелі кешендік есептерді, оның ішінде басқару тетіктері және операциялық қызмет, қаржы, инвестициялық көрсеткіштер және тәуекелдерді басқару туралы есептерді, сондай-ақ сыртқы аудиторлар тексерген қаржылық есептілікті жариялауы қажет. Республикалық бюджеттің ашықтығына қатысты айтатын болсақ, миссия осы жылдың басынан бастап парламентке шоғырландырылған қаржылық есептілікті ұсыну практикасын жалғастыруды қолдайды. Сондай-ақ мемлекеттік корпорациялар қызметінің жиынтық көрсеткіштері және мемлекеттік борыш бойынша кешенді статистикалық есептермен қатар квазифискалдық қызмет жөніндегі ақпарат қамтылған жүйелі есептерді жасау ұсынылады. Бюджеттік тәуекелдер туралы есептерді жасау ниеті де құптарлық және одан әрі дайындық жұмысы талап етіледі.

12. Ресми органдардың салық-бюджет саясатының негіздерін және ашықтығын жетілдіру бойынша күш-жігері ХВҚ жүргізетін Бюджеттің ашықтығын бағалаумен (БАБ) нығайтылуы мүмкін. БАБ жүргізу нәтижесінде Қазақстан есептілік, болжау және бюджеттеу, тәуекелдерді талдау және басқару, ресурстар мен кірістерді басқару және басым ұсынымдарды

өзірлеу мәселелеріндегі ашықтықты жан-жақты талдау есебінен өзінің жағдайын ұқсас елдермен және озық практикамен салыстыра алады.

Құрылымдық реформалар

13. Құрылымдық реформаларды одан әрі қолдау жеке секторды дамыту және экономикалық өсуді қамтамасыз ету үшін аса маңызды болып табылады. Миссия биліктің жетекші ролін және олардың реформалар бағдарламаларын жүргізуге жолын қууды мақұлдайды және ресми органдар таңдаған басымды бағыттарды: бәсекелестікті және инвестицияларды дамыту, өндіруші саламен қатар экономиканың басқа да секторларының өндірушілігін арттыру, іскерлік ортаны одан әрі жақсарту, сондай-ақ мемлекеттік басқарудың тиімділігін нығайту. «100 нақты қадам» бағдарламасының көп бөлігі 100-ден 58-і орындалды, миссия индустриализация және өсуі бөлігіндегі 33 қадамды қоса алғанда қалған қадамның орындалуы бойынша күш салуды мақұлдайды. Сондай-ақ энергетика, телекоммуникация және көлік саласындағы ірі мемлекеттік кәсіпорындардың акцияларын (IPO) бастапқы орналастыруды уақтылы аяқтау инвесторлар тарапынан сенімді арттырады және олар үшін маңызды белгі болады. Меншік құқықтарын қорғауды жетілдіру және банкрот болу рәсімдері да пайдалы.

14. Ауыл шаруашылығында және ауыл шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеуде құрылымдық шектеулерді алып тастау үшін одан әрі күш салу қажет. Қазақстан ауыл шаруашылығына жарамды жердің жан басына шаққандағы алаңына қатынасы бойынша әлемде екінші орында тұр, осы фактіні және ірі Қытай мен Ресей нарықтарына жақын болғанын ескере отырып, ауыл шаруашылығы экономиканы әртараптандыруға және өсуді қамтамасыз етуге маңызды үлес қосуға қауқарлы екендігін баса айтуға болады. Соған қарамастан инфрақұрылымдық шектеулерге, ирригациямен қиындықтарға, қаржыландыруға және технологияларға қолжетімділікке байланысты толғағы жеткен мәселелер және ресурстарды тиімсіз пайдалану осы сектордың дамуын тежейді. Мемлекеттік бағдарламалар кейбір қауіпті мәселелер бойынша ахуалды жақсартты, алайда тиімділікті одан әрі арттыруды талап етеді. Қолдау тетіктерін оңтайландыру, қаржыландыруда көңіл бөлуді субсидиядан инвестицияға ауыстыру және қолдау көрсеткен кезде фермерлердің нақты қажеттіліктерін есепке алу жақсы нәтижелер беруі мүмкін. «ҚазАгро» қайта құрылымдау дұрыс бағыттағы қадам болып табылады. Инвестициялар мен өсу үшін жағымды ортаны құру бойынша алға қойылған мақсаттарға жету үшін «Агробизнес 2020» және «Агроөнеркәсіп кешенін 2017-2021 жылдарға арналған дамыту» бағдарламаларын қоса алғанда мемлекеттік бағдарламалардың орындалуына егжей-тегжейлі мониторинг қажет.

Басқару жүйесі

15. Басқарудың тиімді және сенімді тетіктері жоғары, орнықты және инклюзивті өсуді қамтамасыз етуде негізгі рөлге ие. Бұл бағытта алға жылжу байқалады, алайда одан әрі қадам жасау талап етіледі. Қазақстан «100 нақты қадам» бағдарламасын және 2015 – 2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясын қоса алғанда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін басқаруды жақсарту және қысқарту бойынша жоғары деңгейдегі бірқатар міндеттемелерді өзіне алды. Миссия салықтық басқаруды және сатып алуды қоса алғанда электрондық басқару жүйелеріне өту бойынша қабылданған шараларды қуана мақұлдайды. Заңнамадағы жақында болған өзгерістер сыбайлас жемқорлық кірістерін анықтау және алу

мүмкіндігін арттырды. Озық халықаралық тәжірибеге және стандарттарға сәйкес келтіру үшін жұмыстың одан әрі бағыты ақпаратқа қолжетімділікті, ақпарат берушілерді қорғауды, қосымша сыбайлас жемқорлық қылмыстарына қылмыстық сипат беруді, иммунитет шектерін қайта қарауды және сыбайлас жемқорлықпен күрес бойынша шараларды қолдау үшін КЖ/ТҚҚ тетіктерін пайдалануды қамтиды. Активтерді декларациялау орын алған, алайда декларацияларды күшейтіп тексерген және таңдап жариялаған кезде неғұрлым тиімді болады, бұл ретте негізгі ведомстволардың тәуелсіздігін нығайту үшін жұмыс жасаған дұрыс. Ұлттық сыбайлас жемқорлық стратегиясын салыстырмалы бағалаудың нақты өлшенетін іс-қимылдарымен және өлшемшарттарымен толықтыру пайдалы болар еді. «100 нақты қадам» бағдарламасы шеңберінде ресми органдар сот жүйесінің тиімділігін және «Астана» халықаралық қаржы орталығындағы дауларды шешудің жаңа тетіктерін қоса алғанда шарттардың орындалуын бақылауды арттыруға бағытталған амбициялық реформаларға бастама жасады. Мұндай шараларды ендіру оң ықпал етеді.

* * * * *

ХВҚ миссиясы Қазақстанның ресми органдарына және барлық тартылған тұлғаларға көрсетілген қонақжайлылық және сындарлы пікірталас үшін алғыс айтамыз.

Қазақстан: Таңдалған экономикалық көрсеткіштер, 2017-2021 жылдар.

	2017	2018	2019 (пай.)	2020 (пай.)	2021 (пай.)
Шығарылым					
Шынайы ІЖӨ (%)	4.1	4.1	4.1	3.6	3.8
Нақты көрсеткішпен мұнай секторы	8.7	8.4	-0.3	0.0	1.4
Нақты көрсеткішпен мұнай емес сектор	2.7	2.7	5.6	4.8	4.5
Өңделмеген мұнай және газ конденсатын (млн тонна) өндіру	86	90	90	90	91
Жұмыспен қамту					
Жұмыссыздық деңгейі(%)	4.9	4.9	4.9	4.9	4.9
Бағалар					
Инфляция (%)	7.3	5.3	5.6	5.5	5.0
Мемлекеттік басқару секторының қаржысы 1/					
Кірістер (ІЖӨ %)	20.3	22.2	20.9	21.2	21.5
<i>o.i.</i> : мұнай кірістер	6.1	7.7	7.1	6.7	6.3
Шығыстар (% ІЖӨ)	24.7	19.6	20.7	20.8	20.6
Бюджет сальдосы (% ІЖӨ)	-4.4	2.6	0.2	0.5	0.9
Мұнай емес бюджет сальдосы (% ІЖӨ)	-10.5	-5.1	-6.9	-6.2	-5.4
Ішкі жалпы борыш (% ІЖӨ)	20.3	21.0	21.1	21.1	20.5
Ақша және кредит					
Ақша массасының үлкен көрсеткіші (%-бен өзгерістер)	-1.7	7.0	1.0	4.8	5.7
Жеке секторға кредит (% ІЖӨ)	26.5	23.5	22.2	22.3	22.6
ҚҰБ базалық мөлшерлемесі (% кезең соңы)	10.3	9.3	...	...	...
Төлем балансы					
Ағымдағы шот (% ІЖӨ)	-3.1	-0.2	-2.2	-2.3	-2.8
Таза тікелей шетелдік инвестициялар (% ІЖӨ)	-2.3	-2.8	-3.7	-3.9	-3.9
ҚҰБ резервтері (тауарлар мен қызметтердің келесі жылға импорты айлар бойынша)	8.0	7.6	7.1	7.0	7.0
ҚРҰҚ активтері (тауарлар мен қызметтердің келесі жылға импорты айлар бойынша)	15.1	14.3	14.8	15.0	15.1
Сыртқы борыш (% ІЖӨ)	102.7	91.8	94.2	90.5	85.7
Айырбастау бағамы					
Айырбастау бағамы (жылдық көрсеткішпен пайыздық өзгеріс; АҚШ долларына теңге; кезең соңы)	-0.3	15.6	...	...	...

Дереккөздері: Қазақстанның ресми органдары, ХВҚ қызметкерлерінің бағалаулары мен болжамдары.

1/ 2017 жыл үшін бюджет шоттарына банк секторын ІЖӨ-нің 4 пайызы мөлшеріндегі мемлекеттің қолдауы кіреді.